

JUDECĂTORIA BĂLȚI

Republica Moldova, mun. Bălți, str. Hotinului, 43
Email: jba@justice.md; Tel.: /+373 231/ 22 212
www.instante.justice.md

Curtea Constituțională Mun. Chișinău str. Al. Lăpușeanu 28

În procedura Judecătoriei Bălți, Sediul Central, judecător Mozgovo Igor, se află spre examinare cauza penală nr. 1-24117819-09-1-17102024, 1-830/2024 privind învinuirea lui Sorocan Alexandr de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

Avocatul inculpatului Procopciuc Angela în interesele lui Sorocan Alexandr, a înaintat în instanța de judecată cererea de sesizare privind excepția de neconstituționalitate, prezentată în conformitate cu art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, prin care se solicită Curții Constituționale, exercitarea controlului constituționalității prevederilor pct. 11) lit. j) din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 privind aprobarea Regulamentului circulației rutiere, în special sintagma „la solicitarea polițistului” și prevederilor pct. 2) și pct. 9) din Hotărârea Guvernului nr.296 din 16.04.2009 privind aprobarea Regulamentului referitor la modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, în partea ce reglementează competența „angajaților Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei persoane abilitate” de a efectua testarea alcoolscoptică

La 20 mai 2026 a fost admisă sesizarea depusă de avocatul Procopciuc Angela și dispusă sesizarea Curții Constituționale.

Astfel, Judecătoria Bălți, Sediul Central vă expediază spre informare și examinare sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și copia încheierii din 20 mai 2026.

Anexă:

- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate (21 file);
- Copia încheierii nr. 1-830/2024 din 20 mai 2026 (3file).

Judecător

Igor MOZGOVOI

Executor: Rusu Constanța

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

Sesizare

privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituția
Republicii Moldova

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.1. Persoană fizică

1. Alexandr
2. Sorocan

A.2. Reprezentantă de avocat

1. Procopciuc
2. Angela

A.3. Instanța de judecată

1. Judecătoria Bălți sediul Central
2. Judecător Igor Mozgovi
4. Adresa instanței de judecată: m. Bălți str.Hotinului nr.43
5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată:
0231 22212 / e-mail: jba@justice.md

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecătii instanței de drept comun²

1. Instanța de judecată Bălți s. Central, judecător Igor Mozgovoii a pus pe rol examinarea cauzei penale de acuzare a lui **Sorocan Alexandr conform art.264-1 al.1 Cod penal.**

Sorocan Alexandr este acuzat de faptul că la 18.08.2024 orele 01.29 a condus mijlocul de transport în stare de ebrietate avansată nr.i. , care în urma stopării de către colaboratorii de poliție care l-au adus la Spitalul clinic municipal Balti pentru olectarea probelor de singe în vederea stabilirii stării de ebrietate, care conform Raportului de expertiză toxicologică din 23.08.2024 s-a depistat alcool etilic de 2,18 g/l, volum cre conform art.134-12 al.3 CP se atribuie la grad avansat, prin ce a încălcat p.14 din RCR.

Prin ordonanța de modificiere a învinuirii din 30.09.2024 acțiunile lui A.Sorocan au fost calificate conform **art.264-1 al.1** Cod Penal, cauza fiind expediată în judecată cu Rechiזורiu.

Inspectorul principal de Secției Poliției Bălți DP Nord a INSP a IGP dl Rusu Veaceslav la 18.08.2024 a ridicat permisul de conducere, cu înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport, în prezența matorilor Taghiev Igor l-a deplasat pe Sorocan Alexandr la SCMBălți pentru **prelevarea probelor de singe conform Hotărîrii Guvernului nr.296 din 16.04.2009 p.6,15,17**, de aprobare a **Regulamentului privind modul de testare alcooscopică stabilirea stării de ebrietate, art.25 Legii poliției din 27.12.2012, Legii privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool.**

2. Din acuzația adusă, în parte din ordonanța de scoatere parțială de sub urmărire penală **din 14.09.2024** rezultă că A.Sorocan a încălcat obligația prevăzută de **p.11.li.j), 14 a, Regulamentul CR** aprobat prin **Hotărîrea Guvernului nr.357 din 13.05.2009** conform căruia

” 11. Conducătorul de vehicul este obligat: j) să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare; ”

”14. Conducătorului de vehicul îi este interzis:

a) să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere;

3. Procedura de testare alcooscopică este stabilită în **Regulamentul privind modul de testare alcooscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și natura ei**, aprobat prin **Hotărîrea Guvernului nr.296 din 16.04.2009**, care dau **apreciere unor noțiuni și termeni** ce semnifică că **doar în instituțiile medico-sanitare abilitate pot fi efectuate examinări medicale în scopul testării alcooscopice** – instituție medico-sanitară publică înzestrată corespunzător, special adaptate în acest scop, și pentru recoltarea probelor biologice.

4. La fel, se semnifică că testarea alcoolscoptică o pot efectua doar **persoane abilitate**, instruite în modul corespunzător, orientate spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat la persoana testată, efectuate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic; precum și examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei (examinarea medicală) – **complex de acțiuni și procedee cu caracter medical**, stabilite prin actele normative ale Ministerului Sănătății ce au drept scop determinarea și evaluarea stării de ebrietate a persoanei examinate.

5. Tot în prezentul regulament p.9 se indică că testarea alcoolscoptică se efectuează de către persoanele abilitate în acest scop, care pot fi lucrătorii medicali, inspectorii „Controlului treziei” și alții), instruite în modul stabilit și cu respectarea regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice în vigoare în conformitate cu instrucțiunile aprobate în acest sens.

6. De menționat și faptul că Hotărârea Guvernului nr. 1139 din 18.09.2003 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de utilizare a mijloacelor tehnice, inclusiv a mijloacelor de măsurare și aparatajului medical din dotarea poliției, stabilește că mijloacele tehnice, precum și aparatajul medical pentru diagnosticarea nivelului alcoolemiei și conținutului de droguri în mediile biologice umane se utilizează în scopul stabilirii prezenței nivelului alcoolemiei și conținutului de droguri în mediile biologice umane; numai cu consimțământul persoanei supuse expertizei în cauză; -cu respectarea necondiționată a regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat.

7. Reieșind din cerințele actelor normative menționate mai sus, în corespundere cu dreptul fundamental al persoanei fizice la **ocrotirea sănătății, drept garantat de Constituție**, integritatea fizică și mediul sănătos de viață, mai ales după perioada de pandemie, care a avut loc 2020-2021 procedura de testare a stării de ebrietate urmează a fi executată doar de persoane abilitate , competente de a testa și a preleva probe biologice pentru constatarea existenței sau lipsei gradului de alcool în aer expirat sau în singe, care să asigure gradul cel mai înalt de prevenire a răspîndirii bolilor și infecțiilor virale ca KOVID-19 ș.a.

8. Colaboratorii poliției fie de patrulare, IGP , MAI , sau alți polițiști, care nu au cunoștințe în domeniul testării alcooscoptică în aer expirat, dar și în prelevarea probelor de singe, nu sunt specialiști în domeniul dat, nu pot înlocui un lucrător medical calificat și pregătit în acest scop, deci, nu pot asigura dreptul la ocrotirea sănătății și pun în primejdie nu numai viața și sănătatea persoanei testate, dar și membrii familiei acestuia.

9. Fiind pus în pericol de infectare a persoanei testate, cu boli ce pot fi răspîndite ușor prin aer expirat, de către colaboratorii poliției, care nu au studii necesare în domeniul medicinei, direct pun în pericol și sănătatea sau chiar viața membrii familiei persoanei testate. Iar de aici, se încalcă un al drept fundamental - **dreptul la respectarea vieții sale private și de familie.**

10. Pornind de la principiul prezumției nevinovăției, dar și dreptul la un **proces echitabil, accesul la justiție, dreptul la libera circulație, dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, acordînd dreptul de a testa alcoscopic**

persoana suspectată angajaților Inspectoratului Național de Securitate Publică, legislatorul a emis norme ce contravin normelor imperative ale Constituției, din care rezultă drepturile fundamentale menționate mai sus.

11. Legislatorul nu numai că a inclus în normele contestate dreptul angajaților Inspectoratului Național de Securitate Publică de a face teste, dar a inclus în RCR aprobat prin **Hotărârea Guvernului nr.357/2009 p.11 li.tj) obligația conducătorului de vehicul să se supună procedurii de testare la solicitarea "polițistului"**, ... adică oricărui colaborator de poliție, fie inspector simplu, din poliția criminală, patrulă, sau poliția de frontieră, ș.a. polițiști, de a fi testat alcoscopic, fără ca acești polițiști să fie instruiți, pregătiți, abilitați în modul corespunzător, să posede cunoștințe în domeniul mijloacelor medicale de testare cu aparatul medical pentru diagnosticarea nivelului alcoolemiei, dar necunoscând Regulile și normativele sanitaro-epidemiologice de stat.

12. Normele care se contestă ca fiind neconstituționale **mai sunt și contradictorii, neclare la aplicarea lor în aceste Hotărâri de Guvern, fapt ce nu oferă o protecție suficientă împotriva ingerințelor arbitrare și nu-i permite justițiabilului să-și stabilească conduita și să prevadă cu suficientă certitudine aplicarea măsurilor preventive.** Prin prisma celor invocate, aceste norme **nu trec testul calității legii, contravine art.25 coroborat cu articolul 23 alin.(2).**

13. În jurisprudența Curții Europene se reiterează că persoana în privința căreia se desfășoară o procedură penală este în drept să beneficieze **de o diligență**, în special în partea ce ține de examinarea cazului său. Astfel, **previzibilitatea actului normativ este în strânsă legătură** cu garanțiile unui proces echitabil, care sunt concepute pentru a evita plasarea unei persoane, pentru o perioadă îndelungată, într-o stare de incertitudine referitoare la rezultatul examinării cauzei (*cauza Nakhmanovich c. Rusiei, hotărârea 2 martie 2006, §. 89, cauza Hajibeyli c. Azerbaidjanului, hotărârea 10 iulie 2008, § 51*).

14. Deci, la aplicarea acestor norme autoritățile judiciare limitează libera circulație a persoanei, atunci când este stopată, ultima nu poate **să se apere corespunzător**, din cauza **imprevizibilității legii persoană** nu cunoaște cine este în drept și cine nu este în drept să- execute o procedură de testare, iar de aici se încalcă **și accesul la justiție**, dreptul la un **proces echitabil**, când din start autoritatea publică o pune pe persoană în fața faptului că nu poate să refuză nici unui polițist care îi cere să fie testat, ori, în așa caz trebuie să fie respectate **raportul de proporționalitate** între măsura vizată și scopul urmărit prin dispunerea ei, dar și să nu dureze mai mult decât termenul stabilit de Constituția RMoldova.

15. **Apărarea** lui Sorocan Alexandru pretinde la neconstituționalitatea normelor invocate mai sus, deoarece nu este capabilă să **exercite dreptul** său de a se apăra singur chiar din momentul stopării de colaboratorii poliției, tocmai acest fapt **generează încălcarea dreptului fundamental** pretins.

16. Potrivit **art.7 din Constituția RM** nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică. Aceasta vizează în esență și **procedura de testare alcooscopică**, rezultatele căreia sunt puse la pornirea urmăririi penale fie pentru refuzul de testare, fie de stare de ebrietate la volan, neasigurându-i nici un drept fundamental privitor la ocrotirea sănătății, accesului la justiție, la apărare, la libera circulație.

17. Prezenta sesizarea se referă la un ansamblu de elemente și principii cu valoare constituțională conexe, precum dreptul la libera circulație, dreptul la respectarea vieții private și de familie, principiul legalității procesului penal și al protecției împotriva arbitrarului, principiul proporționalității și rezonabilității la aplicarea procedurii de testare alcooscopică, fapt ce contravene nomelor Constituției RM, dar și Convenției, jurisprudenței CEDO în materia garantării principiilor preeminenței dreptului, dreptului la apărare și procesului echitabil.

18. Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității, care derivă din articolul 1 alin.(3) din Constituție și anume din **principiul constituțional al statului de drept**. Preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele penale, aceste caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport, prin sfera de incidență.

19. Preeminența dreptului în materie penală exprimă printre altele asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor; inadmisibilitatea aplicării extensive legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie”. Încriminarea faptelor în legile penale, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, se întemeiază pe rațiuni de politică penală. Astfel, legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă. Or, **calitatea legii penale** constituie condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

20. Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie **principiul legalității**. În acest sens, în conformitate cu principiul **interzicerii interpretării extensive a legii penale, analogia** nu este niciodată permisă în dreptul penal în detrimentul inculpatului. Dimpotrivă, în domeniul penal, legea este de strictă interpretare; în acest context, însăși Constituția, în art.22 garantează că nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos, mai cu seamă cu gradul prejudiciabil, anume de nivel penal și nu contravențional.

21. Principiul **clarității și securității juridice**, imperativ susține, că norma de drept trebuie să fie formulată în așa mod încât fiecare individ din conținutul acesteia, după caz chiar și cu ajutorul interpretărilor judecătorești, să înțeleagă univoc sau explicit ce acțiune sau omisiune va atrage după sine răspunderea sa. Cu alte cuvinte legea trebuie să fie **previzibilă și accesibilă**, sau atât infracțiunile cât și pedepsele pentru săvârșirea acestora trebuie să fie explicit prevăzute de lege.

22. Norme care urmează a fi declarate neconstituționale sunt –

1.-**Anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009** cu privire la aprobarea **Regulamentului circulației rutiere p.11.** Conducătorul de vehicul este obligat, lit.j)

j) să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare;

fraza” la solicitarea polițistului.”

2.-**Hotărârea Guvernului nr.296 din 16.04.2009** cu privire la aprobarea **Regulamentului privind modul de testare alcooscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și natura ei,**

2. În sensul prezentului Regulament următoarele noțiuni și termeni semnifică:

testarea alcooscopică – acțiunile angajatului Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei persoane abilitate, instruite în modul corespunzător, orientate spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat la persoana testată, efectuate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic;

fraza” angajatului Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei...”

9. Testarea alcooscopică se efectuează de către persoanele abilitate în acest scop (angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției, lucrătorii medicali, inspectorii „Controlului treziei” și alții), instruite în modul stabilit și cu respectarea regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice în vigoare în conformitate cu instrucțiunile aprobate în acest sens. [Pet.9 modificat prin Hot.Guv. nr.84 din 20.02.2017, în vigoare 24.02.2017]

fraza (angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției...)

23. Scopul prezentei sesizări este de a exclude încălcarea drepturilor fundamentale ale omului care nu este specialist în domeniul medicinei, în echilibrul cu dreptul autorităților publice reprezentate de colaboratorii poliției, care la fel nu au cunoștințe în domeniul medicinei, în procesul penal de a nu lăsa loc pentru o **interpretare extensivă** a prevederilor actelor normative aplicate în procesul penal pentru tragerea la răspundere penală anticipată probatoriului obținut legal și de persoane competente, în detrimentul drepturilor fundamentale ale persoanelor.

C. Obiectul sesizării³

1. Prezenta sesizare are drept obiect de examinare

1.1.-Anexei nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 cu privire la aprobarea **Regulamentului circulației rutiere p.11**. Conducătorul de vehicul este obligat, lit.j)

j) să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare;

fraza” la solicitarea polițistului,”

1.2.-Hotărîrea Guvernului nr.296 din 16.04.2009 cu privire la aprobarea **Regulamentului privind modul de testare alcooscopică și examinare medicală** pentru stabilirea stării de ebrietate și natura ei,

2. În sensul prezentului Regulament următoarele noțiuni și termeni semnifică:

testarea alcooscopică – acțiunile angajatului Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei persoane abilitate, instruite în modul corespunzător, orientate spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat la persoana testată, efectuate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic;

fraza” angajatului Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei..”

9. Testarea alcooscopică se efectuează de către persoanele abilitate în acest scop (angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției, lucrătorii medicali, inspectorii „Controlului treziei” și alții), instruite în modul stabilit și cu respectarea regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice în vigoare în conformitate cu instrucțiunile aprobate în acest sens. [Pct.9 modificat prin Hot.Guv. nr.84 din 20.02.2017. în vigoare 24.02.2017]

fraza (angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției..)

2. Prevederile normative supuse controlului de neconstituționalitate:

2.1 Anexei nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 cu privire la aprobarea **Regulamentului circulației rutiere**

2.2 Hotărîrea Guvernului nr.296 din 16.04.2009 cu privire la aprobarea **Regulamentului privind modul de testare alcooscopică și examinare medicală** pentru stabilirea stării de ebrietate și natura ei,

Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

1. **Articolul 4 Drepturile și libertățile omului**
 - (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.
 - (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

2. **Articolul 7 Constituția, Lege Supremă**
Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

3. **Articolul 23**
Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle
 - (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
 - (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

4. **Articolul 36**
Dreptul la ocrotirea sănătății
 - (1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.
 - (2) Minimul asigurării medicale oferit de stat este gratuit.
 - (3) Structura sistemului național de ocrotire a sănătății și mijloacele de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii organice.

4. **Articolul 37**
Dreptul la un mediu înconjurător sănătos
 - (1) Fiecare om are dreptul la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și la produse alimentare și obiecte de uz casnic inofensive.
 - (2) Statul garantează fiecărui om dreptul la accesul liber și la răspândirea informațiilor veridice privitoare la starea mediului natural, la condițiile de viață și de muncă, la calitatea produselor alimentare și a obiectelor de uz casnic.

5. **Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială**
 - (1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.
 - (2) Tăinuirea sau falsificarea informațiilor despre factorii ce sînt în detrimentul sănătății oamenilor se interzice prin lege.
 - (3) Persoanele fizice și juridice răspund pentru daunele pricinuite sănătății și avutului unei persoane ca urmare a unor contravenții ecologice.

6. **Articolul 48 Familia**
 - (1) Familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁴

1. Avînd în vedere că în juresprudența sa Curtea Constituțională a reținut că excepția de neconstituționalitate trebuie să cuprindă trei elemente obligatorii:
 - textul contestat din punctul de vedere al constituționalității (prevederea legală),
 - textul de referință pretins a fi încălcat (prevederea constituțională),
 - motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate dintre cele două texte, adică motivarea neconstituționalității textului criticat.

Sesizarea înaintată în cazul modificării normei, duce la soluționarea problemei de drept care face obiectul controlului de constituționalitate, singura condiție pe care o verifică instanța constituțională este cea privind aplicabilitatea normei contestate în litigiul din fata instanței a quo (a se vedea, în acest sens, HCC nr.25 din 11 noiembrie 2018, §34-36)- este RESPECTATĂ.

2. **Art.4 din Constituția RMoldova** prevede că **dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care RMoldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.**

Art.54 alin.2 din Constituția Republicii Moldova prevede că **drepturile și libertățile fundamentale ale omului pot fi supuse limitărilor și constrîngerile decît dacă sînt prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.**

De asemenea, restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății. Urmînd logica prevederilor constituționale enunțate mai sus, un tratament diferențiat este discriminatoriu dacă nu se bazează pe o justificare obiectivă și rezonabilă, adică, dacă nu urmărește un scop legitim sau dacă nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit.

Statul dispune de o anumită marjă de apreciere pentru a justifica aplicarea unei legi în sensul clarității și previzibilității, astfel încît să nu se lase loc de interpretare subiectivă al autorităților publice care aplică legea. Domeniul de aplicare al marjei de apreciere variază în funcție de circumstanțe și de context.

În speța dată avem 2 acte normative subordonate legii penale, care în mod direct nu stipulează procedura de stabilire a stării de ebrietate a conducătorului auto, însă, rezultatele ei permit emiterea actelor procesuale de răspundere penală.

3. Situația reglementată de normele contestate aplicabile în procedura penală pornită în cazul lui A.Sorocan contravin în mod direct art.7 din Constituția RMoldova, ce indică că nici un act juridic /normativ/, care contravine prevederilor Constituției **nu are putere juridică**. Pornind de la acest principiu misiunea autorului prezentei sesizări constă în convingerea Curtii că normele contestate în realitate **pun în pericol sănătatea și viața persoanei** atunci când este testat alcoostopic de către polițiști neinstruiți, nepregătiți, neabliți în domeniul medical pentru diagnosticarea nivelului alcoolemiei, necunoscând Regulile și normativele sanitaro-epideomologice.

Acordarea drepturilor oricărui polițist să testeze alcooscopic persoana fizică, în cazul dat conducătorul auto, direct pune în pericol nu numai viața acestei persoane, dar și familiei acestuia, ori, riscul de contaminare cu boli infecțioase este real și sever, ce poate duce la urmări grave de sănătate.

Îngrijirea soțului, copiilor este un drept și o îndatorire ce revine capului familiei, iar Statul facilitează atât formarea familiei cât și îndeplinirea obligațiilor ce le revin, garantează fiecărui om **un mediu înconjurător neprimejdios din punct pentru viață și sănătate**, precum și la produse, sau obiecte de uz inofensive, dar și accesul liber și la **răspîndirea informațiilor veridice privitoare la starea mediului natural**, la condițiile de viață, la calitatea produselor și a obiectelor – indiferent care nu ar fi destinația lor, mai ales produsele de natură să stabilească starea de alcoemie în sânge fie prin aer expirat sau probe biologice de singe- adică obiecte ce intră în contact cu organele omului.

Facilitînd îndeplinirea unor drepturi și obligații prin oferirea asistenței sau controale obligatorii medicale, iar testările alcooscopice nu fac excepții, statul urmează să favorizează viața de familie al subiectului supus testării, care în mod cert poate avea un impact direct asupra acesteia, obligații ce revin din cerințele art.art.36-37-38 din Constituție.

Reieșind din prevederile normative supuse controlului constituționalității în prezenta sesizare, Curtea urmează să verifice dacă Statul a acordat suficiente pîrghii de ocrotire a sănătății prin prisma atribuirii unor servicii ce tin de competența exclusivă a instituțiilor medicale- organe specializate în domeniul diagnosticării stării fiziologice a persoanei fizice, și delegării lor unor polițiști- persoane cu studii juridice, dar ne-medicale în domeniul dat, cât și dacă aceste delegări pot pune în pericol sănătatea omului, indiferent de statutul la momentul stopării- adică contravin prevederilor legii fundamentale.

Ori, pornind de la principiul prezumției nevinovăției stabilit în al.2 art.6 CEDO- conducătorul auto este considerat treaz/ adică nu în stare de ebrietate/, pînă cînd nu este dovedit contrariul printr-o sentință definitivă în care să fie constatată vinovăția, asigurînd toate pîrghiile de apărare echitabile și contradictoriale.

Instrumentarea cazului prin colectarea probelor materiale – analize biologice de aer expirat sau singe- nu trebuie să încalce dreptul la un mediu sănătos de viață și riscul de a fi pusă în pericol atât persoana, cât și membrul familiei lui.

Deși prin unele norme ale Hotărîrii **Guvernului nr.296 din 16.04.2009 p.2** Regulament- indică la persoane abilitate și instruite corespunzător pentru stabilirea concentrației de alcool în aer expirat la persoana testată, totuși în altă normă p.9 - este permisiv testarea persoanei de orice polițist, chiar și neinstruit – norme ce se **contrazic, sunt neclare și neprevizibile**, ce influențează la **calitatea legii, iar de aici procesului inechitabil.**

F. CERINTELE AUTORULUI SESIZĂRII DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Solicitarea Curtii Constitutionale de recunoaștere a neconstituționalității normelor-

1. Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere p.11. Conducătorul de vehicul este obligat, lit.j)

j) să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare;

fraza” la solicitarea polițistului.”

2.-Hotărârea Guvernului nr.296 din 16.04.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcooscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și natura ei,

2. În sensul prezentului Regulament următoarele noțiuni și termeni semnifică:

testarea alcooscopică – acțiunile angajatului Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei persoane abilitate, instruite în modul corespunzător, orientate spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat la persoana testată, efectuate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic;

fraza” angajatului Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei...”

9. Testarea alcooscopică se efectuează de către persoanele abilitate în acest scop (angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției, lucrătorii medicali, inspectorii „Controlului treziei” și alții), instruite în modul stabilit și cu respectarea regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice în vigoare în conformitate cu instrucțiunile aprobate în acest sens, [Pct.9 modificat prin Hot.Guv. nr.84 din 20.02.2017, în vigoare 24.02.2017]

fraza (angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției...)

Legea privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope

nr. 713-XV din 06.12.2001

Articolul 1. Noțiuni principale

testare alcooscopică – acțiuni ale lucrătorului de poliție sau ale unei alte persoane abilitate, instruită în mod corespunzător de către instituția medicală competentă, orientate spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat de persoana testată, fără a stabili starea de ebrietate și natura ei, efectuate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic

fraza” lucrătorului de poliție”

Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131-XVI din 07.06.2007

Articolul 33. Drepturile și obligațiile proprietarului și ale conducătorului de autovehicul

(3) Conducătorul de autovehicul este obligat:

e) să se supună, la solicitarea agentului de circulație, procedurii de testare a aerului expirat și examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei ori consumului de droguri și de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare;

fraza ” la solicitarea agentului de circulație, ”

Date suplimentare privitor obiectului sesizării --

În cauza *Solomakhin vs. Ucraina* (hotărâre din 15 martie 2012), Curtea europeană a reținut că:

„33. [...] integritatea fizică a unei persoane este acoperită de noțiunea „viața privată”, protejată de **articolul 8 din Convenție**. Curtea a subliniat faptul că integritatea corporală a unei persoane se referă la aspectele cele mai intime ale vieții private a acesteia, iar **intervenția medicală obligatorie**, chiar și în cazul în care aceasta este de o importanță minoră, constituie o **ingerință în acest drept**.”

Cazul inculpatului A.Sorocan nu ține de un fapt de refuz în prelevarea probelor de sînge sau în testarea alcooscopică din aer expirat ce ar fi putut fi egalat cu n interes minor comparative cu securitatea traficului rutier ce prezintă un interes public major, iar asigurarea securității este o obligație pozitivă a statului.

La fel și unitatea de transport, ca participant la trafic, reprezintă o sursă de pericol sporit, conducătorul auto având obligația de a respecta anumite reglementări impuse de autorități în evitarea riscurilor rezultate din utilizarea autovehiculelor- așa cum stabilește **CC în hotărîrea sa nr.18 din 18.07.2016**.

În speța data A.Sorocan a fost de acord să fie prelevate probele de sînge, dar și chiar cele din aer expirat, doar cu condiția că aceste proceduri să fie efectuate în condiții stricte medicale, de către lucrători medicali specializați, instruiți, pregătiți, neablițiți în domeniul medical pentru diagnosticarea nivelului alcoolemiei, respectînd și cunoscînd Regulile și normativele sanitaro-epideomologice, pentru ca să nu pună **în pericol sănătatea și viața sa, dar și a familiei sale**.

La acest aspect nu se împiedică organelor de drept să constate și să prevină pretensele încălcări pentru protejarea siguranței traficului rutier, totodată, nu urmează de a încălca și drepturile fundamentale ale suspectului, deoarece ”**viața privată**” a sa este protejată de **art.8 CEDO și integritatea corporală** a lui A.Sorocan se referă la aspectele cele **mai intime ale vieții private și intervenția medicală obligatorie**, chiar și în cazul în care aceasta este de o importanță minoră, constituind o **ingerință în acest drept**, deci, urmează să fie protejată prin mecanisme ce nu i-ar fi lezat dreptul la siguranța vieții și sănătății sale, a familie sale/soție, copil minor/, prin instituirea unui personal medical instruit, pregătit, competent de a efectua examen de prelevare a sîngelui dar și a aerului expirat.

Cu referire la practica judiciară CEDO -Curtea Europeană,

-în cauzele *Tirado Ortiz și Lozano Martin vs. Spania* (decizia din 15 iunie 1999) și *X. vs. Olanda* (decizia din 4 decembrie 1978), a statuat că ”...în timp ce testarea obligatorie a nivelurilor de alcool poate fi considerată drept o încălcare a vieții private a reclamanților în sensul articolului 8 § 1 din Convenție, în același timp ea poate fi considerată ca fiind necesară pentru prevenirea infracțiunilor și protecția drepturilor și libertăților altora.”

-în cauza *Jalloh vs. Germania* (hotărâre din 11 iulie 2006), a menționat că:

„114. [...] persoana care este testată alcoolscoptic sau i se recoltează probe biologice, pentru obținerea mostrelor, i se solicită să suporte în mod pasiv o intervenție minoră asupra integrității sale fizice (de exemplu, atunci când i se recoltează sânge, mostre de păr sau țesuturi). [...]”

-în cauza *Detlef-Harro vs. Germania* (decizia din 5 ianuarie 2006), a stabilit că ”recoltarea probelor sangvine, atunci când este efectuată lege artis de către un medic, este una de scurtă durată, provoacă leziuni corporale minore și nu se poate susține că stă la baza unor suferințe psihice sau mintale intense”.

Observăm că procedura de examen medical la prelevarea probelor biologice de sînge sau aer expirat nu poate fi refuzată, iar refuzul fiind pasibil de răspundere penală, la conducătorii mijloacelor de transport pentru stabilirea stării de ebrietate, în cazul dat nu aduce atingere dreptului la viața privată.

Însă, dacă aceste procedurde prelevarea a probelor biologice - examene medicale- se execute nu de medici, dar de polițiști neprofesionali în domeniul medicinei, Statul riscă să producă consecințe de contaminare cu diferite boli, urmări și mai grave, fapt ce direct indică la încălcarea drepturilor fundamentale la la siguranța vieții și sănătății sale, iar de aici poate fi **considerată drept o încălcare a vieții private a lui A.Sorocan și familiei sale** în sensul art.8 § 1 din Convenție.

LEGISLATIA NAȚIONALĂ RELEVANTĂ

1. **CONSTITUȚIA Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994** (Monitorul Oficial nr. 1 din 12.08.1994)

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) *Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.*

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 36

Dreptul la ocrotirea sănătății

(1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.

(2) Minimul asigurării medicale oferit de stat este gratuit.

(3) Structura sistemului național de ocrotire a sănătății și mijloacele de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii organice.

Articolul 37

Dreptul la un mediu înconjurător sănătos

(1) Fiecare om are dreptul la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și la produse alimentare și obiecte de uz casnic inofensive.

(2) Statul garantează fiecărui om dreptul la accesul liber și la răspîndirea informațiilor veridice privitoare la starea mediului natural, la condițiile de viață și de muncă, la calitatea produselor alimentare și a obiectelor de uz casnic.

Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială

(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Tăinuirea sau falsificarea informațiilor despre factorii ce sînt în detrimentul sănătății oamenilor se interzice prin lege.

(3) Persoanele fizice și juridice răspund pentru daunele pricinuite sănătății și avutului unei persoane ca urmare a unor contravenții ecologice.

Articolul 48 Familia

(1) Familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.

Articolul 48

Familia

“(1) Familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

“(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. [...]

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului

nr. 263-XVI din 27.10.2005

Articolul 1. Scopul prezentei legi și noțiunile de bază

(1) Prezenta lege are drept scop consolidarea drepturilor fundamentale ale omului în sistemul de ocrotire a sănătății, asigurarea respectării demnității și integrității pacientului și sporirea rolului participativ al persoanelor la adoptarea deciziilor de sănătate.

(2) În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

pacient (beneficiar de servicii de sănătate) – persoană fizică care necesită, solicită sau utilizează servicii de sănătate, indiferent de starea sa de sănătate, sau care participă benevol, în calitate de subiect uman, la cercetări biomedicale;

drepturi ale pacientului – drepturi derivate din drepturile fundamentale ale omului la viață și sănătate, care includ drepturi sociale ce țin de accesibilitate, echitate și calitate în obținerea asistenței medicale, precum și drepturi individuale ce țin de respectarea pacientului ca ființă umană, a demnității și integrității lui, realizate în cadrul utilizării serviciilor de sănătate sau în legătură cu participarea lui benevolă, în calitate de subiect uman, la cercetări biomedicale;

Articolul 2. Principiile de bază ale realizării drepturilor pacientului

Principiile de bază ale realizării drepturilor pacientului constau în:

- a) **respectarea drepturilor fundamentale** ale omului și a demnității ființei umane în domeniul ocrotirii sănătății;
- b) **recunoașterea vieții umane, a sănătății omului ca valoare supremă;**
- c) orientarea spre menținerea vieții, a sănătății fizice și psihice a pacientului în procesul prestării serviciilor de sănătate;
- d) respectarea valorilor morale și culturale ale pacientului, a convingerilor lui religioase și filozofice;
- f) reglementarea drepturilor, responsabilităților și a **condițiilor de limitare a drepturilor pacientului în scopul protecției sănătății acestuia și respectării drepturilor altor persoane;**
- g) încrederea reciprocă dintre pacient și lucrătorul medical;
- h) colaborarea dintre pacient și lucrătorul medical în procesul acordării serviciilor de sănătate. [Art.2 modificat prin Legea nr.330 din 09.11.2023, în vigoare 28.12.2023]

Articolul 5. Drepturile pacientului

Pacientul are dreptul la:

- b) atitudine respectuoasă și umană din partea prestatorului de servicii de sănătate, indiferent de vîrstă, sex, apartenență etnică, statut socioeconomic, convingeri politice și religioase sau **de oricare alte criterii protejate;**
- c) **securitate a vieții personale, integritate fizică, psihică și morală,** cu asigurarea discreției în timpul acordării serviciilor de sănătate;
- h) **examinare, tratament și întreținere în condiții adecvate normelor sanitaro-igienice;**
- k) exprimare benevolă a consimțămîntului sau refuzului la intervenție medicală și la **participare la cercetarea biomedicală (studiul clinic), în modul stabilit de prezenta lege și de alte acte normative;**
- o) atacare, pe cale **extrajudiciară și judiciară, a acțiunilor lucrătorilor medicali și ale altor prestatori ai serviciilor de sănătate, precum și a funcționarilor responsabili de garantarea asistenței medicale și a serviciilor aferente în volumul prevăzut de legislație;**

[Art.5 modificat prin Legea nr.330 din 09.11.2023, în vigoare 28.12.2023]

Articolul 6. Limitarea drepturilor pacientului

(1) **Pacienții pot fi supuși numai acelor limitări care sînt compatibile cu instrumentele privind drepturile omului.**

Articolul 7. Responsabilitățile pacientului

(1) Pacientul are următoarele responsabilități:

- a) să **aibă grijă de propria sănătate și să ducă un mod de viață sănătos,** excluzînd acțiunile premeditate ce **dăunează sănătății lui și a altor persoane;**
- b) să respecte **măsurile de precauție în contactele cu alte persoane,** inclusiv cu lucrătorii medicali, în cazul în care știe că el suferă de o boală ce prezintă pericol social;

Articolul 13. Consimțămîntul și modul de perfectare a acordului informat sau a refuzului benevol la intervenția medicală

(10) Pacientul nu poate fi fotografiat, filmat sau expus, în orice altă formă, demonstrării ca obiect de studiu într-o instituție medico-sanitară fără consimțămîntul scris al acestuia, al reprezentantului său legal sau al rudei apropiate. Consimțămîntul pacientului este necesar și în cazul participării lui la învățămîntul medical clinic.

Articolul 14. Asigurarea drepturilor pacientului în procesul cercetării medicale (studiului clinic) ce ține de aplicarea noilor metode de diagnostic, tratament, profilaxie și reabilitare, a medicamentelor și altor mijloace similare

(3) La obținerea consimțămîntului pacientului de a participa la cercetarea biomedicală (studiul clinic), acestuia **trebuie să-i fie prezentate informații exhaustive** despre scopurile, metodele, efectele secundare, riscul posibil, durata și rezultatele preconizate ale cercetării. Pacientul poate renunța la participare la cercetarea biomedicală în orice etapă de desfășurare a acesteia.

Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131-XVI din 07.06.2007

Articolul 33. Drepturile și obligațiile proprietarului și ale conducătorului de autovehicul

(3) Conducătorul de autovehicul este obligat:

- a) să cunoască și să respecte Regulamentul circulației rutiere;
- b) să urmeze periodic controlul medical și psihofiziologic, în funcție de categoriile și subcategoriile de vehicule. Periodicitatea se stabilește de Guvern;
- c) să se supună, la solicitarea agentului de circulație, procedurii de testare a aerului expirat și examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei ori consumului de droguri și de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare;

Legea privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope nr. 713-XV din 06.12.2001

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei – complex de acțiuni și procedee cu caracter medical ce are ca scop determinarea și constatarea stării de ebrietate, precum și a substanței consumate;

controlul treziei – acțiuni și procedee cu caracter medical efectuate în scopul prevenirii și evitării conducerii mijloacelor de transport de către conducătorii auto în stare de ebrietate sau în urma agravării sănătății acestora;

inspector al controlului treziei – persoană instruită în ceea ce privește modul de efectuare a controlului treziei și investită cu acest drept;

testare alcoologică – acțiuni ale lucrătorului de poliție sau ale unei alte persoane abilitate, instruită în mod corespunzător de către instituția medicală competentă, orientate spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat de persoana testată, fără a stabili starea de ebrietate și natura ei, efectuate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic

Ordinul nr.30 MSMPS din 11.01.2019, Anexa nr.2, cu modificări ulterioare din 30.12.2020 cu privire la recoltarea și analiza probelor biologice pentru stabilirea alcoolemiei, consumului de droguri și de alte substanțe psihotrope, de medicamente cu efecte similar acestora

p.9 Recoltarea probelor biologice în cadrul prestării de servicii medicale abilitati, la solicitarea organelor de drept, se efectuează cu respectarea cerințelor actelor normative cu referire la drepturile și responsabilitățile pacientului și datele cu caracter personal

LEGISLAȚIA INTERNAȚIONALĂ RELEVANTĂ

CONVENȚIA Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (CEDO)⁵

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei Convenții.

Articolul 8

Dreptul la respectarea vieții private și de familie

“1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

Articolul 17

Interzicerea abuzului de drept

Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de această convenție.

Articolul 18.

Limitarea folosirii restrîngerii drepturilor

Restrîngerile care, în termenii prezentei convenții, sunt aduse respectivelor drepturi și libertăți nu pot fi aplicate decât în scopul pentru care ele au fost prevăzute.

Rezoluția (73) 7 din 22 martie 1973 a Comitetului de Miniștri al Consiliului European, capitolul II pct.2

lit.b), „...atunci când conducătorul mijlocului de transport în timpul conducerii este suspectat de comiterea unei infracțiuni sub influența alcoolului, este necesar să fie efectuat un examen medical, iar dacă nu există contraindicații medicale, să fie efectuată și testarea sângelui.”

Lit.c) „... nimeni nu poate să refuze sau să se sustragă de la testul respirator, sangvin sau de la examenul medical.”

G. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

1. Copia actelor procesului penal în privința lui A.Sorocan;
2. Demersul avocatului A.Procopciuc conform art.7 CPP
3. Mandatul avocațional cu împuterniciri depline

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declarăm pe propria onoare că informațiile prezentate curții sunt veridice.

Inculpatul**A.Sorocan****Avocatul****Angela Procopciuc**

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHEIERE

20 mai 2026

mun. Bălți

Judecătoria Bălți (sediul central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Grefier

Igor Mozgovoï

Constanța Rusu

Cu participarea:

Procurorului

Avocatul inculpatului

Inculpatului

Violeta Cebanciuc

Angela Procopciuc

Alexandr Sorocan

examinând în ședință publică cererea avocatului Procopciuc Angela în numele inculpatului Sorocan Alexandr privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală de învinuire a lui Sorocan Alexandr în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal,

A C O N S T A T A T :

1. Pe rol, la Judecătoria Bălți (sediul central) spre examinare se află cauza penală Sorocan Alexandr învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

2. În cadrul ședinței de judecată a cauzei, avocatul Procopciuc Angela, în numele inculpatului Sorocan Alexandr, a depus cerere prin care solicită sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate a prevederilor pct. 11) lit. j) din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 privind aprobarea Regulamentului circulației rutiere, în special sintagma „*la solicitarea polițistului*” și prevederilor pct. 2) și pct. 9) din Hotărârea Guvernului nr.296 din 16.04.2009 privind aprobarea Regulamentului referitor la modul de testare alcoolsopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, în partea ce reglementează competența „*angajaților Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei persoane abilitate*” de a efectua testarea alcoolsopică.

În susținerea cererii, autorul a specificat că, normele care permit testarea alcoolsopică „*la solicitarea polițistului*”, inclusiv de către angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică, ar fi formulate într-o manieră neclară, imprevizibilă și susceptibilă de interpretare extensivă, contrar principiilor legalității, securității juridice și proporționalității ingerinței în drepturile fundamentale.

În motivarea sesizării, autorul a susținut, în esență, că procedura de testare alcoolsopică și de prelevare a probelor biologice reprezintă acțiuni cu caracter medical, care ar trebui efectuate exclusiv de persoane specializate și abilitate în domeniul medical, iar atribuirea unor asemenea competențe colaboratorilor de poliție ar contraveni dreptului la ocrotirea sănătății, vieții private și de familie, accesului la justiție și dreptului la un proces echitabil, garantate de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, s-a invocat că normele contestate nu ar întruni exigențele de calitate a legii, claritate și previzibilitate, întrucât nu delimitează cu suficientă precizie categoria persoanelor competente să efectueze testarea alcoolsopică.

În susținerea poziției sale, autorul a făcut trimitere la dispozițiile art. art. 20, 22, 23 și 25 din Constituția Republicii Moldova, la principiul preeminenței dreptului și al legalității procesului penal, precum și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la exigențele previzibilității legii și protecției împotriva arbitrarului.

3. În ședința de judecată procurorul Cebanciuc Violeta s-a pronunțat pentru respingerea cererii apărătorului ca fiind neîntemeiată.

4. În ședința de judecată apărătorul Procopciuc Angela și clientul său inculpatul Sorocan Alexandr au solicitat admiterea cererii în sensul declarat.

5. Instanța de judecată, audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, reține următoarele.

În conformitate cu art. 7 alin. (3), (3¹) și (3²) Cod de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei.

Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.

În lumina art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Excepția poate fi ridicată de către una din părți, de reprezentantul acesteia sau de instanța de judecată din oficiu.

Potrivit pct. 1 din dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, în sensul articolului 135 alineatul (1) literele a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de instanța de judecată din oficiu.

La ridicarea excepției verificarea aplicabilității în cauza examinată a prevederilor contestate prin sesizare îi revine, în primul rând, instanței de judecată.

Excepția de neconstituționalitate este un instrument de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale și poate fi ridicată doar în cadrul examinării unei cauze în instanța de judecată.

Prin urmare, norma contestată trebuie să fie aplicabilă la soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței de judecată.

În jurisprudența sa, Curtea a reamintit că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanței de judecată îi revine obligația de a verifica dacă prevederile contestate au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, fiind

necesar a fi evitate sesizările repetate, prin care prevederile criticate să mai facă obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare în alte excepții de neconstituționalitate.

Totodată Curtea a stabilit faptul că dacă există o hotărâre prin care o prevedere a fost constatată ca fiind constituțională sau există o decizie de inadmisibilitate, acestea nu constituie un impediment pentru a ridica o altă excepție de neconstituționalitate din perspectiva altor critici de neconstituționalitate.

6. Având drept reper criteriile expuse supra și interpretarea acestora oferită de Curtea Constituțională, instanța indică că sesizarea avocatului are obiect de examinare prevederile pct. 11) lit. j) din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 privind aprobarea Regulamentului circulației rutiere, în special sintagma „la solicitarea polițistului” și prevederile pct. 2) și pct. 9) din Hotărârea Guvernului nr.296 din 16.04.2009 privind aprobarea Regulamentului referitor la modul de testare alcoolsopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, în partea ce reglementează competența „angajaților Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei persoane abilitate” de a efectua testarea alcoolsopică, respectiv fără îndoială intră în categoria actelor supuse controlului de constituționalitate potrivit art. 135 din Constituție.

Potrivit actului de învinuire inculpatului Sorocan Alexandr i-a fost incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, astfel că instanța este ținută să examineze inclusiv fondul acuzației aduse acestuia, normele propuse analizei fiind aplicabilă cauzei examinate.

Sesizarea este ridicată nemijlocit de avocatul Procopciuc Angela care participă în atenția inculpatului - adică a părții în proces.

Cu referire la ultimul aspect instanța a constatat că anterior prevederile legale suscitute sub aspectul propus analizei, nu a făcut obiect al controlului de constituționalitate.

7. Din considerentele enunțate, având în vedere că exercitarea jurisdicției instanței se rezumă la stabilirea întrunirii criteriilor expuse supra, instanța găsește cererea întemeiată și în conformitate cu prevederile art. 7, art. 342 Cod de procedură penală, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea avocatului Procopciuc Angela în exercitarea apărării inculpatului Sorocan Alexandr privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală de învinuire a lui Sorocan Alexandr în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

Se ridică excepția de neconstituționalitate și se expediază Curții Constituționale sesizarea înaintată de avocatul Procopciuc Angela pentru exercitarea controlului constituționalității prevederilor pct. 11) lit. j) din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 privind aprobarea Regulamentului circulației rutiere, în special sintagma „la solicitarea polițistului” și prevederilor pct. 2) și pct. 9) din Hotărârea Guvernului nr.296 din 16.04.2009 privind aprobarea Regulamentului referitor la modul de testare alcoolsopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, în partea ce reglementează competența „angajaților Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei persoane abilitate” de a efectua testarea alcoolsopică.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

**Președintele ședinței,
judecătorul**

Digitally signed by Mozgovoï Igor
Date: 2026.05.25 14:53:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Igor Mozgovoï